Pääesikunta
Logistiikkaosasto
PE LOGOS
PL 919
00131 HELSINKI

PUOLUSTUSVOIMIEN INFRASTRUKTUURIN KEHITTÄMINEN

1 Asia

Puolustusvaliokunta on pyytänyt Puolustusvoimia tekemään selkoa Puolustusvoimien infrastruktuurin kehittämisestä (tilahallinta, varuskunta- ja varikkoverkosto, logistiikka) 27.4.2017.

2 Puolustusvoimien varuskuntarakenne

Puolustusvoimiin kuuluu 33 hallintoyksikköä. Näistä niitä, joiden päätehtävänä on tuottaa poikkeusolojen joukkoja kouluttamalla asevelvollisia, kutsutaan joukko-osastoiksi (16 kpl). Muita hallintoyksiköitä (17 kpl) eli esikuntia, Maanpuolustuskorkeakoulua ja Pääesikunnan alaisia laitoksia kutsutaan yhteisellä nimellä muut sotilaslaitokset. Hallintoyksiköt eivät yleensä toimi kokonaisuudessaan samalla alueella ja vastaavasti samalla alueella toimii useiden eri hallintoyksiköiden toimipisteitä.

Paikallista johtamista, hallintoa ja palvelutoiminnan yhteensovittamista varten alueellisista kokonaisuuksista on muodostettu kuusitoista varuskuntaa. Varuskunta koostuu puolustusvoimien käytössä olevista alueista ja niillä sijaitsevista hallintoyksiköistä tai niiden osista. Varuskunnat ovat hallinnollisissa asioissa Maavoimien esikunnan (9 kpl), Merivoimien esikunnan (3 kpl) tai Ilmavoimien esikunnan (4 kpl) alaisia. Puolustusvoimain komentaja määrää varuskunnan muodostamisesta. Varuskunnan päällikkö sovittaa yhteen varuskuntaan kuuluvien hallintoyksiköiden tai niiden osien yhteisiä palveluja, jotka on tarkoituksenmukaisinta tuottaa laajempina kokonaisuuksina kuin yhden hallintoyksikön toimenpitein. Varuskunnan virallinen käsite ei aina vastaa julkisuudessa esitettyä käsitystä varuskunnasta. Esimerkiksi Niinisalon alue ei ole oma varuskuntansa vaan kuuluu Säkylän - Niinisalon varuskuntaan. Samoin Santahamina alueena on osa Helsingin varuskuntaa. Kun kysytään varuskuntien tulevaisuudesta, tarkoitetaan ilmeisesti erilaisten alueellisten kokonaisuuksien tulevaisuutta. Varuskuntarakenne on esitetty liitteessä 1.

Asevelvollisten koulutukseen keskittyvien joukko-osastojen määrään ei lähivuosina ole näkyvissä muutosta. Varusmieskoulutuksen volyymi ei

vuositasolla ole muuttumassa, sillä tavoitteena on jatkossakin koko palveluskelpoisen miespuolisen ikäluokan kouluttaminen. Mikäli myös keskimääräinen palvelusaika ja palvelusajan nykyinen jaksottelu säilyvät, nykyisen puolustusvoimauudistuksessa 2015 optimoidun varusmieskoulutuksen infrastruktuurin pienentämiseen ei ole mahdollisuutta. Myös kasvaneet valmiusvaatimukset tulee ottaa huomioon, kun mietitään joukko-osastojen sijaintia ja kehittämistä. Lisäksi täytyy todeta, että jokaiseen joukko-osastoon on keskitetty tietyn suorituskyvyn erikoisosaamista, eikä tuon erikoisosaamisen ja sen vaatiman infrastruktuurin siirtäminen ole välttämättä helppoa tai kustannustehokasta.

Laitosten (ml. varikoiden) osalta asiaan vaikuttavat sekä toiminnalliset näkökulmat (kuten esim. joukko-osastojen tukeminen, infrastruktuurin kunto, valmius) että tilahallinnalliset tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat (erityisesti kiinteistöjen ylläpidon hinta)..

3 Toimitilastrategia

Toimitilastrategia sisältää keskeiset tavoitteet ja perusteet puolustusvoimien käytössä olevien tilojen, alueiden ja rakenteiden kehittämiseksi siten, että ne tukevat kustannustehokkaasti sekä normaaliolojen että poikkeusolojen toimintaa.

4 Toimintaympäristön muutos

Erilaiset talouden sopeuttamistoimet eivät mahdollista merkittäviä valtiontalouden menolisäyksiä ja puolustusvoimien rahoituskehysten mahdollinen kasvu kohdennetaan ensisijaisesti materiaali-investointien tason palauttamiseen. Kiinteistömenojen rahoitustilanne säilyy tiukkana, mikä voi vaikuttaa toimitilojen määrään ja laatuun. Puolustusvoimissa otetaan käyttöön uusia työnteon tapoja. Energian hinnan nousu ja ilmastonmuutoksen torjunta edellyttävät kiinteistöjen energiatehokkuuden ennakoivaa parantamista, energiansäästötoimenpiteitä ja muutoksia energian tuotantotapoihin. Tilankäytön tehokkuudella ja käyttöasteilla on merkittävä vaikutus ympäristökuormaan.

5 Keskeisimmät tavoitteet

Tällä hetkellä käytössä olevien tilahallinnan seurantajärjestelmien kirjo on laaja, eivätkä ne anna selkeää tilannekuvaa tilahallinnan kokonaisuudesta tai tilojen käytön tehokkuudesta. Toimitilajohtamisen tueksi otetaan mahdollisimman laajasti käyttöön hallinnon tilahallintajärjestelmä (HTH), joka suunnitellaan yhteistyössä Senaattikiinteistöjen kanssa. Puolustusvoimien kiinteistömenojen kehitys on ilman toimenpiteitä liian voimakasta. Tavoitteena on, että toimitilakustannusten suhteellinen osuus puolustusmäärärahoista vakiinnutetaan vuoden 2019 suhteelliselle tasolle. Kiinteistömenojen kasvua hillitään tulevaisuudessa painottamalla peruskorjaushankkeita sekä luopumalla tarpeettomista ja kustannustehottomista tiloista ja alueista. Luopumisissa huomioidaan puo-

lustusvoimien koko toiminnalle aiheutuvat vaikutukset sekä omistajien kanssa sovitut asiat.

Työympäristöjä kehitetään kokonaisuutena ottaen huomioon sosiaaliset, virtuaaliset ja fyysiset vaikutukset sekä hallinnonalan erityisvaatimukset työympäristöön ja työnteon tapoihin. Puolustusvoimissa on käynnistetty toimintaympäristökonseptointi. Työn tuloksena syntyvä konsepti ohjaa Puolustusvoimien toimitilojen järjestelyjä ja toteutusta päivittäisten toimintojen kautta. Konsepti kuvaa pääperiaatteet, joita sovelletaan toimitilamuutosten yhteydessä eri toimipaikoissa. Konseptia sovelletaan jokaisen investointihankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheissa, mutta sitä voidaan hyödyntää myös niissä tapauksissa, joissa käyttäjä haluaa harkintansa mukaan kehittää tila- ja toimintaratkaisuja, vaikka tilamuutosta ei olekaan toteutumassa.

6 Puolustusvoimat toteuttaa tarkoituksenmukaista tilojen käyttöä

Puolustusvoimat varmistaa varuskuntainfrastruktuurin kehittämisessä ja tilahallinnassa sotilaallisten suorituskykyjensä kehittämisen, ylläpidon ja käytön. Tämän päämäärän saavuttamiseksi taataan toiminnallisesti oikein mitoitetut, turvalliset ja terveelliset tilat ja alueet. Infrastruktuurin kehittämisessä ja ylläpidossa joudutaan kuitenkin huomioimaan yleinen hintakehitys sekä puolustushallinnon rahoitus.

Puolustusvoimat käynnisti puolustuspoliittisen selonteon mukaisesti toimitiloja koskevat sopeuttamistoimenpiteet jo vuoden 2015 lopussa. Sopeuttamistoimenpiteinä oli tarkoitus vähentää vuoteen 2020 mennessä yhteensä n. kymmenen prosenttia tilahallinnan kustannuksista.

Keskeisiksi toimintalinjoiksi on määritetty esikuntien ja toimistotilojen tilatehokkuuden parantaminen; tilojen maksimaalinen hyödyntäminen; toimitilainvestointien tarkistaminen; varuskuntakerhojen tilakustannuksien poistaminen; sekä kiinteistöpalveluiden tason tarkistaminen.

Puolustusvoimat on toistaiseksi saavuttanut noin 50% sopeuttamiselle asetetusta tavoitteesta. Tilannetta arvioitaessa on otettava huomioon, että alkuperäisestä toimenpidesuunnitelmasta on jouduttu myöhentämään tai kokonaan perumaan joitakin tehtyjä sopeuttamispäätöksiä. Näiden kohteiden tarkastelu toteutetaan uudelleen viimeistään vuonna 2020.

Maksimaaliseksi säästöpotentiaaliksi arvioidun 27 miljoonan euron sopeuttamistoimenpiteiden saavuttaminen on haasteellista, mutta puolustusvoimat jatkaa sopeuttamisohjelman toimeenpanoa asetetun tavoitetason saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä kuitenkaan vaarantamatta sotilaallista suorituskykyään.

Tavoitetilassa puolustusvoimien tilahallintakustannuksien enimmäismääräksi on määritetty 11 % kokonaisrahoituksesta, mikä kyetään toteuttamaan 2020-luvulla.

Allekirjoitukset

Allekirjoitusteksti

LIITTEET 1. Puolustusvoimien varuskunnat

JAKELU

TIEDOKSI

LIITE 1 Puolustusvoimien varuskunnat

Maavoimien johdossa olevat varuskunnat (9)

Helsingin varuskunta	Kaartin jääkärirykmentin komentaja - KAARTJR, UUDALTSTO, MERISK, PE, MPKK, PVTIEDL (-), PVTUTKL (-), PVPALVK (-), 1LOGR (-), SOTLK (-), PVJJK (-), RPR (-).
Hattulan - Riihimäen varuskunta	Panssariprikaatin komentaja - PSPR, SOTLK, LOGK/PVLOGLE, JÄRJK (-), PVTUTKL (-), HÄMALTSTO, PVJJK (-) MAASK (-).
Kouvolan varuskunta	Karjalan prikaatin komentaja - KARPR, KASALTSTO, UTJR, 1LOGRE, PVJJK (-).
Kajaanin varuskunta	Kainuun prikaatin komentaja - KAIPR, PPOHM/KAIALTSTO, 3LOGR (-), RÄJK (-), PVJJK (-).
Lappeenrannan - Haminan varuskunta	Maasotakoulun johtaja - MAASK, 1LOGR (-), PVJJK (-).
Mikkelin varuskunta	Etelä-Savon aluetoimiston päällikkö - MAAVE, ESAVALTSTO, 1LOGR (-), 2LOGR (-), PVJJK (-), PVPALVK (-).
Sodankylän varuskunta	Jääkäriprikaatin komentaja - JPR (-), PVJJK (-).
Säkylän - Niinisalon varuskunta	Porin Prikaatin komentaja - PORPR, POHMALTSTO, RÄJK (-), PVJJK (-), MAASK (-).
Joensuun varuskunta	Pohjois-Karjalan aluetoimiston päällikkö - PKARALTSTO, PVPALVK (-), 1LOGR (-).

Merivoimien johdossa olevat varuskunnat

Raaseporin varuskunta	Uudenmaan prikaatin komentaja - UUDPR.
Turun varuskunta	Rannikkolaivaston komentaja - RLAIV (-), MERIVE, 2LOGRE, JÄRJK (-), 2LOGR (- ,PVJJK (-), LSALTSTO.
Upinniemen varuskunta	Rannikkoprikaatin komentaja - RPR, RLAIV (-), 2LOGR (-).

Ilmavoimien johdossa olevat varuskunnat

Jyväskylän varuskunta	Ilmasotakoulun johtaja - ILMASK, ILMAVE, 3LOGRE, JÄRJK (-), RÄJK (-), 3LOGR(-), PVJJK (-), PVTIEDL (-), KESALTSTO.
Rovaniemen varuskunta	Lapin lennoston komentaja - LAPLSTO, JPR (-), LAPALTSTO, 3LOGR (-), PVJJK (-).
Siilinjärven - Kuopion varuskunta	Karjalan lennoston komentaja - KARLSTO, PSAVALTSTO, 2LOGR (-), PVJJK (-).
Tampereen varuskunta	Satakunnan lennoston komentaja

- SATLSTO, PVLOGLE, JÄRJK (-), PVTUTKL (-), PVJJK (-), PIRKMALTSTO, PVPALVK (-).

Lisäksi varuskunnissa toimii SOTLK:n terveysasemia, logistiikkarykmenttien varastoja ja PVJJK:n palveluosaston osia sekä Puolustushallinnon rakennuslaitoksen osia.